

Zemská (prirodzená, fyzická) predobrazná a nebeská (duchovná, večná) konečná rovina zaslúbení

Zaslúbená zem:

Na zaslúbení zaslúbení krajiny najľahšie pochopíme kľúčovú pravdu o tom, aký cieľ Boh sledoval, keď dal Abrahámovi zaslúbenia a uzavrel s ním zmluvu, a že tieto zaslúbenia sa rôznym spôsobom naplňujú rôznym Abrahámovým potomstvám. Abrahámovi Boh zaslúbil krajinu Kanaán ako vlasť, ktorá bude jemu a jeho semenu daná do večného vlastníctva ako večné dedičstvo. Zaslúbená krajina (Kanaán) bola presne geograficky definovaná. V starozmluvných textoch sa zaslúbenie o zemi javí ako zaslúbenie zemskej krajiny. Nič viac sa za tým akoby nedá tušiť. Až novozmluvné písmo (Židom kapitola 11) vykladajú, že konečným cieľom a úplným naplnením tohto zaslúbenia je nebeská vlasť (večný život, nebeský Jeruzalem) a že dokonca už sám Abrahám tomuto zaslúbeniu takto rozumel a vierou si ho aj privlastnil, očakávajúc jeho naplnenie v budúcnosti. Rovnako tomu verili a aj rozumeli Izák aj Jakob: „Vierou Abrahám súc volaný poslušol, keď mu kázal Boh, aby vyšiel zo svojej vlasti a išiel na miesto, ktoré mal dostať za dedičstvo. A vyšiel bez toho, že by bol vedel, kam ide. Vierou pohostínol v zemi zaslúbenia ako v cudzej a býval v stanoch s Izákom a Jakobom, so spoludedičmi toho istého zaslúbenia. Lebo očakával mesto, majúce základy, ktorého remeselníkom a staviteľom je Boh. Vierou i sama Sára dostala moc založiť semeno a porodila mimo času veku, keďže mala za verného toho, ktorý zaslúbil. Preto sa ich aj z jedného, a to už

umŕtveného, naplodilo množstvom ako hviezd na nebi a ako nesčíselného piesku na brehu mora. Tí všetci pomreli vo viere bez toho, že by boli dostali Bohom dané zaslúbenia, ale ich zďaleka videli a boli presvedčení o nich a vítali ich a vyznávali, že sú cudzincami a pútnikmi na zemi. Lebo tí, ktorí hovoria také veci, zjavne ukazujú, že hľadajú vlasť. A keby boli mysleli na tú, z ktorej vyšli, boli by mali času vrátiť sa. Ale takto túžia po lepšej, to jest po nebeskej. Preto sa nehanbí za nich ich Boh menovať sa ich Bohom, lebo im prihotovil mesto“ (Židom 11:8-16).

Abrahám teda rozumel a veril, že predmetom zaslúbenia o zemi zaslúbenej do večného vlastníctva (večného dedičstva) nie je fyzická krajina Kanaán (od Egyptského potoka po rieku Eufrat), ale večné prebývanie u Boha. Je ním nové nebo a nová Zem a nebeský Jeruzalem – mesto, v ktorom panuje Božia vláda, nie ľudská. Zaslúbenie dané Abrahámovi má teda duchovný, nebeský rozmer – týka sa spásy a večného života. Toto zaslúbenie prechádza na Izáka, neprechádza však na Izmaela. Zaslúbenie, ktoré dostal Izmael, má len zemský rozmer, zemskú rovinu, nemá nebeský (duchovný) rozmer či rovinu.

Zaslúbenie, ktoré dostal Abrahám, následne Izák a následne Izrael, má primárne duchovný (nebeský) rozmer. Avšak nesie v sebe aj zemský rozmer, ktorý plní funkciu predobrazu, fyzického tieňa, ktorý poukazuje na jeho konečné naplnenie. Kanaán ako zaslúbená vlasť nie je konečným naplnením zaslúbenia, je len predobrazom vlasti, v ktorej Boží ľud vchádza do odpočinku. Pre izraelský národ mal byť Kanaán vlasťou, v ktorej si oddýchnu od otrockej nadvlády iného národa. Oddýchnu si od nepriateľov a budú žiť vo vzťahu Božieho ľudu so svojím Bohom a budú tu zažívať všetky Božie požehnania. Prečo sa tak nestalo? Respektíve, prečo sa tak stalo len sčiasťky?

Z pohľadu Božej prozreteľnosti sa tak nestalo preto, aby sa ukázalo, že zemské veci sú len

tieňom budúcich nebeských vecí. Bohu ide celý čas práve o nebeské veci, ktoré realizuje cez zaslúbenia dané Abrahámovi a jeho semenu. Nebeská vlasť je zaslúbenou vlasťou, kde spasení (Boží ľud) budú na večné veky v plnosti prežívať oslobodenie od otroctva a nadvlády hriechu a plnosť vzťahu medzi Bohom a jeho ľuďmi. Z pohľadu zemskeho sa tak nestalo pre neposlušnosť izraelského národa. Dostali sa pod zmluvu skutkov (Mojžišov zákon). Zmluvu nenaplnili, neposlúchali. Namiesto zmluvnej mzdy dostali zmluvný trest. Je pozoruhodné, že mojžišovská zmluva garantovala izraelskému národu rovnaké veci, ako sľubovala abrahámovská zmluva, avšak len pod podmienkou skutkovej poslušnosti, len pod podmienkou naplnenia zmluvy zákona.

To, že duchovné (nebeské) zaslúbenia sa týkali len Abraháma a po ňom len Izáka ako jeho syna, a nie Izmaela a jeho potomstva a nie synov Ketury a ich potomstva, má aj svoj zemský obraz. Po Abrahámovi dedil jedine Izák, nededili ani Izmael (preto bol zahnaný preč od Izáka) a ani Keturini synovia. Abrahám sa riadil Hospodinovými príkazmi a bol týmto príkazom poslušný: „A Abrahám dal všetko, čo mal, Izákovi. A synom ženín, ktoré mal Abrahám, dal Abrahám dary a poslal ich preč od Izáka, svojho syna, kým ešte žil, na východ, do východnej zeme“ (1. Mojžišova 25:5-6).

To, že primárna rovina zaslúbení je nebeská (duchovná) a týka sa po Abrahámovi len Izáka a len Jakoba, nie ostatných potomkov či potomstiev, Boh zjavuje aj tým, že si z tohto odvodzuje dokonca svoje meno. Nazýva sa Bohom Abraháma, Izáka a Jakoba. Boh je Bohom všetkých ľudí, pretože je ich Stvoriteľom a má zvrchovanú vládu nad každým jedným človekom a telom. S niektorými však vstúpil do zvláštneho vzťahu (vyjadrené výrazovým prostriedkom „vopred ich poznal“) podľa svojho večného preduloženia, a preto sa nehanbí odvodiť si od tohto vzťahu dokonca svoje meno – čím poukazuje na dôležitosť a vážnosť tohto vzťahu.

Zasľúbené semeno v jednotnom čísle:

Zasľúbeným semenom, zasľúbeným synom, je Izák. Izák sa skutočne aj narodil presne tak, ako Boh zasľúbil, a v čase, ktorý oznámil. Ani Izák však nie je konečným a úplným naplnením tohto zasľúbenia o semene. Je len fyzickým predobrazom a tieňom budúceho konečného naplnenia – tým zasľúbeným semenom je Spasiteľ Kristus: „A zasľúbenia boli povedané Abrahámovi a jeho semenu. Nehovorí: I semenám, ako keby ich bolo mnoho, ale hovorí ako o jednom: I tvojmu semenu, ktorým je Kristus“ (Galatským 3:16). A nielen to! Nielenže je Kristus tým konečným a úplným naplnením zasľúbenia o semene danom Abrahámovi, Kristus je aj tým semenom, na ktoré sa vzťahuje konečné a úplné naplnenie abrahámovskej zmluvy a všetkých jej zasľúbení (2. Korintským 1:19-20; Rímskym 8:32). Túto zmluvu Boh uzavrel s Abrahámom a jeho semenom, Izákom a jeho semenom a Jakobom a jeho semenom. Kristus, Boží Syn, je tým konečným semenom zasľúbeným patriarchom. On je aj konečným príjemcom vyplnenia všetkých zasľúbení daných patriarchom – všetkých zasľúbení abrahámovskej zmluvy.

Zasľúbené semeno v množnom čísle:

Semeno v množnom čísle zasľúbené Abrahámovi (1. Mojžišova 15:13) je izraelský národ ako zvláštne telesné potomstvo Abraháma. Toto zvláštne telesné potomstvo je „vyvoleným, povolaným a vykúpeným Božím ľudom“ – avšak len v „prirodzenom“ (zemskom) zmysle. Vykúpení sú len fyzicky, z otroctva v Egypte. Nie sú vykúpení duchovne, z otroctva hriechu. Božím ľudom sú len pod podmienkou poslušnosti mojžišovskej zmluve. Nie však bezpodmienečne, ako je to v prípade abrahámovskej zmluvy a neskôr po Golgote aj v prípade Novej zmluvy. Vchádzajú len do fyzickej „zasľúbenej zeme“, do Kanaánu, aby tam našli odpočinok, a aj to len pod podmienkou poslušnosti mojžišovskej zmluve. Keď však neposlúchajú, namiesto odpočinku prichádzajú boje a prehry s okolitými pohanskými národmi, útlak, hlad a nakoniec exil.

Ako národ nevchádzajú do „večného odpočinku“, čiže „nebeskej vlasti“ ako konečného naplnenia zaslúbenia o vlasti (o zaslúbenej zemi). Nenaplnia svoju úlohu ako „kráľovstvo kňazov“. Táto úloha prejde v novozmluvnej ére skrze Krista (zaslúbené semeno v jednotnom čísle) na „kráľovské kňazstvo“ – všetkých skutočne vykúpených (1. Petrov 2:9; Zjavenie 1:6, 5:10). Božím ľuďom sú len podmiennečne. Cirkev zo Židov i pohanov je Božím ľuďom bezpodmienečne (1. Petrov 2:9; Galatským 3:29). Všetky tieto spomenuté fyzické či prirodzené (zemské) skutočnosti sú len fyzickým tieňom a predobrazom skutočného, konečného nebeského naplnenia zaslúbení daných Abrahámovi a jeho semenu.

Novozmluvné spisy teda odhaľujú, že konečným naplnením „semena“ (potomka/potomstva) zaslúbeného Abrahámovi nebol ani Izák (ako potomok), ani Jakob (ako potomok), ani izraelský národ („Izrael“ ako potomstvo), ale bol ním sám Pán Ježiš Kristus, Boží Syn a Kráľ, ako špecifický potomok v jednotnom čísle. No a skrze Spasiteľa hriešnikov, Pána Ježiša Krista, prichádza na svet ešte jedno výnimočné Abrahámovo potomstvo.

Duchovné potomstvo – pravé Abrahámove deti – pravé Božie deti

Kristus je nielen semenom (špecifickým potomkom), ktoré bolo zaslúbené Abrahámovi, ale Kristus je aj semenom (špecifickým potomkom), ktorému sa vyplnili v plnosti a vo večnej nebeskej rovine všetky zaslúbenia dané Abrahámovi (Galatským 3:16). Najprv duchovne, pozíčne, pri jeho prvom príchode, neskôr finálne, završene, pri jeho druhom príchode. A skrze Krista to platí aj o všetkých veriacich v evanjelium: „A ak ste vy Kristovi, teda ste semenom Abrahámovým a podľa zaslúbenia dedičmi“ (Galatským 3:29). Všetci veriaci v evanjelium sú semenom – semenom v množnom čísle. Platí to rovnako o uverivších zo Židov, ako aj o uverivších z pohanov. Nieto medzi nimi žiadneho rozdielu. Skrze Krista sú tým konečným naplnením zaslúbenia o potomstve. Sú konečnou realizáciou Božieho plánu z hriechov vykúpeného, očisteného, ospravedlneného Božieho ľudu, ktorý má obrezané a poslušné srdce, ktorý je Bohu verný. Týmto potomstvom je skutočný pravý Boží ľud – Cirkev zo Židov i pohanov, Kristovo telo, chrám Svätého Ducha: „Lebo všetci sme synmi Božími skrze vieru v Kristu Ježišovi. Lebo všetci, ktorí ste pokrstení v Krista, Krista ste obliekli. Niet Žida ani Gréka;

niet sluhu ani slobodného; niet muža ani ženy, lebo vy všetci ste jedno v Kristu Ježišovi“ (Galatským 3:26-28). Teda ktorýkoľvek človek veriaci evanjeliu Ježiša Krista patrí do duchovného potomstva Abraháma. Je Abrahámovým dieťaťom, dieťaťom Božím a dedičom zaslúbení.

Izraelský národ – predobraz pravého Božieho ľudu

Izraelský národ, ako zvláštne telesné Abrahámovo potomstvo, bol vyvoleným Božím ľuďom. Musíme však správne porozumieť, v akom zmysle bol vyvoleným Božím ľuďom. Izraelský národ je vyvolený spomedzi národov, čo však neznamená, že každý jeden Izraelita je vyvolený, aby bol spasený. Boh o tomto ľude vyhlásil, že sú tvrdej šije, že neustále blúdia srdcom, že sú neposlušní, že sa mu zošklivili (Žalm 78). Boh izraelský národ ako celok, ako etnikum, zavrhol. Zavrhol čiastočne a dočasne. To neznamená, že zavrhol každého jedného Izraelitu. Neznamená to ani to, že izraelský národ zavrhol navždy a že sa už na nich nevzťahuje nič zo zaslúbení daných Abrahámovi a nič z abrahámovskej zmluvy. Izrael bol Boží ľud, a predsa bol Bohom zvrhnutý. Mali by sme sa obávať, že sa takéto niečo môže stať aj Božiemu ľudu, ktorým je Cirkev? Nie, v žiadnom prípade! Prečo? Pre dva dôvody.

Po prvé preto, že izraelský národ (ako celok) je Božím ľuďom len podmiennečne, pod podmienkou poslušnosti – pod mojžišovskou zmluvou. Oni však neposlúchali, čím zrušili zmluvu, čo bol dôvod pre ich zvrhnutie. Novozmluvné zjavenie to vysvetľuje jasne a priamo. Zákon, zmluva skutkov podmienená poslušnosťou, nedokáže človeka spasiť. Nedokáže vyriešiť hriešnu prirodzenosť človeka. Nedokáže dať milosť, nedokáže dať život: „... Lebo keby bol býval daný zákon, ktorý by bol mohol oživiť, vtedy by skutočne bola spravodlivosť bývala zo zákona“ (Galatským 3:21). Preto je zlorečený každý, kto je pod zákonom (pod zmluvou skutkov). Preto je zákon službou smrti a odsúdenia. Nakoniec sa však aj tak ukáže, že koreňom a príčinou neposlúchania je nevera a neverenie (Židom 3:8-4:11): „A na ktorýchže zanevrúc hneval sa štyridsať rokov? Či nie na tých, ktorí hrešili, a ktorých telá popadali na púšti? A ktorýmže prisahal, že nevojdú do jeho odpočinku, ak nie tým, ktorí neposlúchali? A vidíme, že nemohli vojsť pre neveru“ (Židom 3:17-19).

Poslúchať Boha spôsobom, ktorý Boh prijme, dokáže len človek s obrezaným srdcom, človek, ktorému Boh zapísal zákon na myseľ a srdce, človek, ktorý sa narodil znova a dostal Božieho Ducha. Je to tak preto, lebo Duch je, ktorý oživuje. Len tí, ktorí v čase pred Golgotou uverili abrahámovskou vierou, a tí, ktorí v čase po Golgote uverili v Ježiša Krista, sú Bohu živí, sú Božími deťmi a dedičmi zaslúbení.

Izraelský národ, ako potomstvo Abraháma, Izáka a Jakoba, bol národ jednotlivcov s obriezku tela. Obriezka tela im mala pripomínať zmluvu s Abrahámom postavenú na viere v Božie zaslúbenia, na viere, ktorú Boh počíta za spravodlivosť. Avšak len niektorí z nich mali abrahámovskú vieru. Väčšina z nich Bohu neverila, čo sa viditeľne ukázalo a poznalo podľa ich neposlušnosti – reptali, rebelovali, pokúšali Boha, slúžili modlám po vzore okolitých pohanských národov (neobrezancov), boli tvrdej šije, blúdili srdcom a Bohu sa v nich nezaľúbilo. Prečo to tak bolo, keď mali byť Božím ľuďom a chodiť pred jeho tvárou a po jeho cestách? Preto, lebo obriezka na tele učená ľudskou rukou nič nezmože a nič neprospeje. Je len predobrazom obriezky srdca, o ktorú skutočne ide. Obriezka srdca je ten cieľ, o ktorý Bohu ide pri spásе človeka. Boh neustále volal izraelský ľud, aby obrezal svoje srdce (Jeremiáš 4:4): „Obrežte sa Hospodinovi a odstráňte všelijakú neobrezanosť svojho srdca...“ (pozri aj 2. Mojžišova 26:41, 5. Mojžišova 10:16; Jeremiáš 9:25-26; Skutky 7:51) Obriezka tela je vonkajším znamením (znázornením) vnútornej skutočnosti, o ktorú Bohu skutočne ide vo vzťahu medzi ním a jeho ľuďom – obrezané poslušné srdce, ktoré žije a chodí vierou. To, že boli obrezaní na tele, ich malo viesť k pochopeniu, že v zmluve s Božím ľuďom ide o vieru v zaslúbenia, ide o vernosť a poslušnosť svojmu Bohu.

Pravému Božiemu ľuďu, Cirkvi zo Židov i pohanov, sa nemôže stať, že by ju Boh zavrhol, pretože sa na ňu vzťahuje Nová zmluva, ktorá Cirkvi garantuje z Božej strany obriezku srdca a poslušnosť vloženú do srdca skrze dar Ducha (Židom 8:6-13; Ezechiel 11:19-20).

Po druhé preto, že izraelský národ je vyvolený len ako celok, ako národ spomedzi národov. Teda v úplne inom zmysle, ako sú vyvolení všetci veriaci v evanjelium, ktorí sú pre spásu a večný život vyvolení ako jednotlivci ešte pred založením sveta (Efezským 1:4). Títo sú vyvolení ako Božie a Abrahámove deti podľa viery, ako Boží ľud Novej zmluvy.

Boží ľud Novej zmluvy je ľuďom viery (viery v Krista, viery v evanjelium) a ľuďom verným a poslušným. Boh zavrhol izraelský národ dočasne a pre ich neveru (Rímskym kapitoly 9-11). Príde čas, keď ich opäť prijme, keď (ako národ, etnikum) „hromadne“ uveria v Krista (Rímskym 11).

Izraelský národ ako etnikum je predobrazom a fyzickým tieňom pravého Božieho ľudu. Vykúpenie izraelského národa z Egypta je vykúpenie fyzické, nie je rovné vykúpeniu Božieho ľudu z otroctva hriechu. Je tohto len obrazom a fyzickým znázornením. Vojdenie do zaslúbenej zeme (Kanaánu) je predobrazom a fyzickým znázornením vojdenia do večného Božieho odpočinku (Židom 4:1-11), vojdenia do nebeskej vlasti. Zaslúbenie „vy mi budete ľuďom a ja vám budem Bohom“ je izraelskému národu dané len pod podmienkou ich poslušnosti. Ich neposlušnosť ich z tohto vzťahu diskvalifikuje. Zaslúbenie „vy mi budete ľuďom a ja vám budem Bohom“ je duchovnému semenu (veriacim v evanjelium) zaslúbené bez podmienky. Na tomto zaslúbení je postavená Nová zmluva, ktorej súčasťou je to, že Boh sám vkladá vernosť a poslušnosť do srdca svojmu ľudu.

Boží ľud Novej zmluvy je vykúpený spod zlorečenia zákona skutkov, spod mojžišovskej zmluvy (Galatským 3:13; Rímskym kapitola 7). Pritom s izraelským národom to bolo naopak.

Ten bol daný pod zákon (zákon skutkov), pod mojžišovskú zmluvu, ktorá mu bola službou smrti a odsúdenia, aby jasne poukázala na ľudský hriech a na potrebu pokánia a spasenia zo samotnej viery (2. Korinským 3:7-10). Zákon mu bol pestúnom vedúcim ku Kristovi (Galatským 3:24-25).

Izraelský národ ako vyvolený ľud bol Bohu blízky, zatiaľ čo pohania boli ďalekí a bez Boha na svete. Boli bezprávnymi cudzincami, odcudzení zmluvám zaslúbenia (Efezským 2:11-19). V Božom ľude Novej zmluvy je to naopak. Národ, ktorý nebol národom, sa stal Božím ľudom. Pohania sa stali spoluobčanmi svätých a domácimi Božími (Efezským 2:19).